

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel M¼d¼rl¼Đ¼**

**SINIRLI SORUMLU HAYVANCILIK KOOPERATIFLERİ BİRLİĞİ
ANA SÖZLEŞMESİ**

**ANKARA
NİSAN
(2024)**

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

SINIRLI SORUMLU TÜRKİYE HAYVANCILIK KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ
ANA SÖZLEŞMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
KURULUŞ VE AMAÇ

KURULUŞ, BİRLİĞİN ADI, SÜRE:

Madde 1 - Bu anasözleşme hükümlerini kabul ederek ortaklığa giren ve girecek olan aynı çalışma konularına sahip kooperatifler arasında değişir ortaklı, değişir sermayeli Sınırlı Sorumlu Türkiye Hayvancılık Kooperatifleri Merkez Birliği kurulmuştur.

a) Birliğin merkezi: ANKARA ili ÇANKAYA dır. Adresi YUKARI ÖVEÇLER MAH. LİZBON CAD. MERT APT. BLOK NO: 32 İÇ KAPI NO: 6 ÇANKAYA / ANKARA 'dir.

b) Çalışma bölgesi: TÜRKİYE dir.

c) Birliğin süresi 99 yıldır. Bu süre genel kurul kararı ile uzatılabilir.

AMAÇ:

Madde 2 - Birliğin amacı, ortak kooperatiflerin hayvan ve hayvan ürünleri değerlendirme ve pazarlama konularındaki müşterek menfaatlerini korumak, bu hususta iktisadi faaliyette bulunmak, faaliyetlerini koordine etmek ve denetlemek, dış memleketlerle olan münasebetlerini düzenlemek, kooperatifçiliği geliştirmek ve eğitim yapmaktır.

ÇALIŞMA KONULARI:

Madde 3 - Birlik aşağıdaki konularda faaliyet gösterir;

Merkez Birliği aşağıdaki konularda faaliyet gösterecek bölge birliklerinin kurulmasını sağlar, kendine bağlı birlikleri çalışmalarını konusunda yönlendirir, hayvancılığın geliştirilmesi için projeler oluşturur, eğitim çalışmaları yapar ve kendine bağlı birlikleri denetler. Her çeşit hayvancılık ve hayvansal ürünün istihsal, imal, nakil, **pazarlama ve depolama işlerinin yapılmasını sağlamak ve ortak birliklere ve bunların ortağı kooperatiflere yardımcı olmak. Danışmanlık hizmeti verir. Tarımsal ve hayvansal ürünlerin iç ve dış pazarda pazarlanması için bölge birliklerine ve birim kooperatiflerine yardımcı olur. Bölge birliklerinin coğrafi işaret, marka ve patent almaları konularında çalışmalar yapar.**

a) Amaçları kapsamındaki hayvanların ırklarını iyileştirmek, verimlerini arttırmak için her türlü ıslah çalışması, tabii tohumlama, suni tohumlama, embriyo transferi, genetik kopyalama, diğer biyoteknolojik faaliyetler ile soy kütüğü kayıtlarının tutulması, pedigr düzenlemesi ve damızlık hayvanlar ile sperma ithalini yapmak veya ortak birlikler vasıtasıyla yaptırmak. Bakanlığın uygulamaya koyduğu hayvan ıslah programı kapsamında ön soy kütüğü ve soy kütüğü kayıtlarını ortak bölge birliklerine tutturmak.

b) Bakanlığın hayvancılığa ve yem bitkilerine verdiği teşvik ve desteklerinin tasdiklerini ortak bölge birliklerine ana sözleşmelerindeki gerekli madde değişikliğini yaptırarak sağlamak,

c) Ortak birliklere ve bunların ortağı proje uygulayacak kooperatiflerin taleplerine karşılık verecek şekilde bölge birliklerince yurt içinden ve yurt dışından hayvan teminini sağlamak.

d) Hayvancılık konusunda faaliyet gösteren Merkez Birliği'ne ortak Bölge Birliklerin ve bunların ortağı kooperatiflerin ortaklarının hayvan ve hayvan ürünlerinin pazarlanmasına

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

yardımcı olmak, verimini artırıcı ve değerlendirici tesisleri kurmak, kurduğunu, kurulmuş olanlara ortak olmak.

e) Merkez Birliği'ne ortak Bölge Birliklerin ve bunların ortağı kooperatiflerin ortaklarının her türlü tarımsal ve hayvansal ürünlerinin iç ve dış pazarlarda tanıtılması ve pazarlanması için gerekli faaliyetlerde bulunmak, fuar düzenlemek, fuarlarda yer almak. Uluslararası düzeyde hayvancılık çalışmalarını takip etmek, Ülke hayvancılığının gelişmesi ve ortak birliklerin çıkarları doğrultusunda ülke içinde ve dışında ilgili kuruluşlara ve örgütlere üye olmak, bunlarla iş birliği yapmak. Gıda güvenliği ve halk sağlığı konularında faaliyetler yapmak, bu amaçla çalışan kamu ve özel kuruluşlarla iş birliği yapmak.

f) Hayvancılığın gerektirdiği ithalat ve ihracat işlemlerini yapmak, canlı hayvan ve hayvansal ürün fiyatlarını belirleyen tespit komisyonlarında yer almak,

g) Ortak birliklere hukuki, mali ve teknik konularda yardımcı olmak, gerektiğinde bu konularda eğitim vermek ve denetim yapmak, Kooperatiflerin her türlü iş ve işlemlerine ait kayıtlarının tutulmasını sağlamak, bu konuda Bakanlıklar nezdinde ortak çalışmalar yapmak.

h) Ortak birlikler adına Kamu kurum ve kuruluşları ile bankalardan sağlanacak kredi, hibe ve proje desteği işlemlerinde ortaklarına yardımcı olmak, her türlü nakdi ve aynı yardım ve bağışı kabul etmek.

ı) Çalışma konularıyla ilgili şirket kurmak ve kurulmuş olan şirketlere iştirak etmek,

i) Amaç ve çalışma konularında gazete, dergi, kitap çıkarmak ve her türlü yayın faaliyetlerinde bulunmak ve gerektiğinde seminer, sempozyum, panel, konferans gibi toplantılar düzenlemek.

j) Ortak Birliklerin ve Birliklere bağlı kooperatif ortaklarının sosyal güvenceye kavuşması için gerekli çalışmaları yapmak, her türlü sigorta hizmetlerinin sağlanmasında aracılık etmek, acentelik açmak, açtırmak.

k) Kırsal turizm faaliyetinde bulunmak,

l) Ortak birliklerin ve Birliklere bağlı kooperatif ortaklarının modern tarım tekniklerinden istifade edebilmeleri için her türlü zirai alet, çiftlik ekipmanı, çiftlik ürünleri, hayvancılıkta ihtiyaç duyulan her türlü araç gereç, malzeme ve makinelerin bayiliğini almak, bayilik vermek, bu konuda aracılık yapmak.

m) Merkez Birliğine, Ortak Birliklere ve Birliklere bağlı Kooperatiflerin sahip olduğu veya kiralandıkları arazilerde tarımsal faaliyet yapmak.

n) Orman vasfını kaybetmiş ve diğer kullanılmayan kamu arazilerinde; özel, Tüzel kişi, kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği yapmak, hayvancılık faaliyetlerini destekleyecek projeler hazırlamak, ihtiyaç duyulan yem bitkisi ekimi yapmak ve yaptırmaya yönelik çalışmalarda bulunmak.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

o) Merkez Birliği, Ortak Birliklere ve Birliklere bağlı Kooperatif ortaklarını, destekleyecek şekilde Tarımsal üretim için; gerekli arazi ıslahı, fidan, tohum, kaba yem üretimine yönelik hazırladığı ve geliştirdiği projelerle sunulan teknik yardım, destek ve her türlü hibelerden yararlanır, yararlandırır.

ö) Ulusal yeterlilik sistemi kapsamında ya da mesleki alanda ölçme, değerlendirme ve personel belgelendirme faaliyetlerini yürütmek.

İKİNCİ BÖLÜM
ORTAKLIK İŞLERİ

ORTAK SAYISI:

Madde 4 - Birliğin ortak sayısı sınırsızdır. Ancak, kuruluştaki en az 7 kooperatifin bir araya gelmesi şarttır.

ORTAKLIK ŞARTLARI:

Madde 5- Aşağıdaki nitelikleri haiz tarımsal kalkınma kooperatifleri, birliğe ortak olabilirler.

- a) Tarım ve Orman Bakanlığınca tespit edilen bölge içinde bulunmak,
- b) Başka bölgelerdeki aynı konularda faaliyet gösteren ve bu ana sözleşme ile kurulan kooperatifler birliğine ortak olmamak,
- c) Anasözleşmenin 3. maddesindeki konularda fiilen faaliyette bulunmak.

ORTAKLIĞA KABUL:

Madde 6 - Bir tarımsal kalkınma kooperatifinin, birliğe ortak alınabilmesi için;

- a) Kooperatifin anasözleşmesinde birliğe girilmesine ait hükmün bulunması ve genel kuruldan birliğe giriş kararının alınmış olması,
- b) Birlik anasözleşmesinde yazılı ortaklık hak ve ödevlerini kuruluştaki anasözleşmeyi imzalayarak, sonradan girişte ise noterden tasdikli bir ortaklık taahhünamesini vermek suretiyle kabul etmiş olması,
- c) Kooperatifin mal varlığını gösterir bir bilanço vermiş olması gereklidir.

Ortaklığa kabul birlik yönetim kurulunun kararı ve taahhüt edilen ortaklık payının en az 1/4'ünün peşin ödenmesi ile tamamlanır.

Ortaklığa kabulde yönetim kurulunun ret cevabı vermesi halinde, birlik denetçileri aracılığı ile birlik genel kuruluna başvurulabilir.

Genel kurulun vereceği karara göre işlem yapılır.

ORTAKLIKTAN ÇIKMA:

Madde 7 - Ortak kooperatifler:

Hesap senesi sonundan en az 6 ay önce birliğe yazılı olarak müracaat etmek şartıyla, genel kurullarından alacakları karara istinaden kendi istekleri ile ortaklıktan çıkabilirler. Ortaklıktan çıkma birlik yönetim kurulu kararı ile olur.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

ORTAKLIKTAN ÇIKMANIN SINIRLANDIRILMASI:

Madde 8 - Ortak kooperatifler birliğe girişlerinden itibaren üç yıl içinde birlikten çıkmak istemeleri halinde, birliğin mevcudiyetini tehlikeye düşürecekleri gerekçesiyle birlik, çıkan kooperatiflerden uygun bir tazminat talebinde bulunabilir.

ORTAKLIKTAN ÇIKARILMA:

Madde 9 - Aşağıdaki hallerde ortak kooperatifler, birlikten çıkarılabilir.

- a) Kanun ve anasözleşmede yer alan yükümlülüklerini yerine getirmemek,
- b) Birlik aleyhinde faaliyet göstermek,
- c) Birliğin kefaletiyle temin edilmiş kredi ve yardımları birlik talimatı dışında kullanmış olmak,
- d) 5. madde de belirtilen ortaklık şartlarını yitirmiş olmak.

Madde 10 - Ortaklar Anasözleşmede açıkça gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan çıkarılamazlar.

Ortaklıktan çıkarılma yönetim kurulunun kararıyla olur. Çıkarılma kararı gerekçeli olarak tutanağa geçirileceği gibi, ortaklar defterine de yazılır. Kararın onaylı örneği, çıkarılan ortağa tebliğ edilmek üzere, on gün içinde notere tevdi edilir. Bu ortak tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde itiraz davası açabilir. Ortak, üç aylık süre içinde genel kurula da itiraz edebilir. Bu itiraz, ilk toplanacak genel kurula sunulmak üzere, yönetim kuruluna noter aracılığı ile tebliğ ettirilecek bir yazı ile yapılır. Genel kurula itiraz edildiği takdirde, yönetim kurulunun çıkarma kararı aleyhine itiraz davası açılmaz. İtiraz üzerine genel kurulca verilecek karara karşı itiraz davası hakkı saklıdır.

Üç aylık süre içinde, genel kurula veya mahkemeye başvurmak suretiyle itiraz edilmeyen çıkarılma kararları kesinleşir.

Haklarındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların ortaklık hak ve yükümlülükleri, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar devam eder.

ORTAKLIĞIN DÜŞMESİ:

Madde 11 - Birlik yönetim kurulu münasip süre ile yapacağı iki ilânla sermaye yükümlülüklerinden borçlu veya sair ödemelerle yükümlü bulunan ortak kooperatiflerden bu yükümlerini yerine getirmesini ister. İlk isteğe uymayan ve ikinci istemeden sonra da bir ay içinde yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin ortaklığı genel kurul kararına gerek kalmadan kendiliğinden düşer. Ortaklığın düşmesi anasözleşme veya diğer sebeplerle doğmuş borçların yok olmasını gerektirmez.

ÇIKAN VEYA ÇIKARILAN ORTAKLARLA HESAPLAŞMA:

Madde 12 - Anasözleşme gereğince birlikten çıkan veya çıkarılan kooperatifler, ayrıldıkları senenin bilanço ve netice hesaplarının birlik genel kurulunca kabulünden bir ay sonra hesaplaşmayı isteyebilir. Hesaplaşmadan sonra bunların, birliğin yedek akçeleri ve malları üzerinde bir hakları kalmaz. Birlikten hangi sebeplerle olursa olsun çıkarılanların ortaklık zamanlarına ait zararlarından dolayı sorumlulukları ayrılmanın tahakkuk ettiği bilanço yılının bitiminden başlayarak iki yıl devam eder.

BİRLİĞE TEKRAR GİRME:

Madde 13 - Ortaklıktan çıkmış veya çıkarılmış olan kooperatif, çıkma sebebi ortadan kalktıktan sonra tekrar birliğe girebilir. Ortaklıktan çıkmış olan kooperatiflerin, tekrar birliğe girmeleri için genel kurullarından birliğe girme kararı almaları gerekir. (Çıkarılan ortaklar için

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

bu şart aranmaz). Ortaklığa kabul birlik yönetim kurulu kararı ile olur. Bu husustaki yönetim kurulu kararlarına karşı birlik genel kuruluna itiraz hakkı vardır.

ÜÇÜNÇÜ BÖLÜM
ORTAKLIK HAK VE ÖDEVLERİ

ORTAKLIK PAYLARI:

Madde 14 - Bir ortaklık payının **değeri 100 TL dir.** Merkez Birliğine giren her ortak en az **50 ortaklık payını** alması şarttır. Önceden yükümlenilen **pay ödenmedikçe** yeniden pay artırımı yapılmaz.

PAYLARIN ÖDENME ŞEKLİ:

Madde 15 - Ortakların yükledikleri nakdi payların 1/4'ü peşin ödenir. Bakiye pay borcunun ödenme şekli ile müddetini genel kurul tayin eder. Ancak, bu müddet taahhüt tarihinden itibaren on yılı geçemez.

ORTAKLIK SENEDİ:

Madde 16 - Her ortağın ortaklık haklarının, ada yazılı ortaklık senedi ile temsil olunması şarttır. Bu senede birliğin ve kooperatifin unvanı, merkezi birliğe girdiği tarih yazılır. Bu senet ortak kooperatif ile birliği temsile yetkili olan kişiler tarafından imzalanır. Ortak kooperatifin yatırdığı ve çektiği paralar tarih sırasıyla kaydedilir. Bu paralar ortak kooperatifin ödediği paralara ait ise birlik yetkililerince imzalanır.

SERMAYE:

Madde 17 - Merkez Birliğinin sermayesi değişir olup, ortak birliklerin taahhüt ettikleri paylar toplamından ibarettir. Merkez Birliğinin sermayesinin en az haddi **5.000 TL dir.** Sermayenin ¼ ünün kuruluşta tamamen ödenmesi şarttır.

Ayn nevinden sermaye konulması halinde 1163 sayılı kanununun 20-21 ve 22. Maddeleri uygulanır.

BORÇ PARA ALMA:

Madde 18 - Birlik, amaçlarını gerçekleştirmek için ilgili kuruluşlardan, bağlı olduğu merkez birliğinden ve ortak kooperatiflerinden borç para alabilir. Resmi ve özel teşekküllerden bağış ve yardım kabul edebilir.

BİLGİ EDİNMEK HAKKI:

Madde 19 - Yönetim kurulunun, gelir-gider farklarının dağıtım şekli hakkındaki tekliflerini ihtiva eden yıllık çalışma raporu ile bilanço ve denetçilerin 63. madde hükümlerine uygun olarak düzenleyecekleri rapor genel kurulun yıllık toplantısından en az 15 gün öncesinden başlayarak bir yıl süre ile birlik merkezinde ortakların incelenmesine hazır tutulur. Talep eden ortaklara bilanço ve gelir-gider farkı hesaplarının birer suretinin verilmesi gerekir. Ortakların bilgi edinmek hakkı birlik organlarından birinin kararı ile yok edilemez veya sınırlandırılmaz.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

SORUMLULUK:

Madde 20- Birlik, borçlarından dolayı alacaklılarına karşı, mal varlığı ve ortaklarının sermaye yüklenmesinin on katına kadar sorumludur. Birliğe ortak kooperatiflerin birliğe karşı sorumluluğu yüklendikleri sermaye miktarının on katı ve ek ödemeler ile sınırlıdır.

EK ÖDEME YÜKÜMLERİ:

Madde 21- Genel Kurulca bilanço açıklarını kapatmada kullanılmak üzere ortak kooperatiflerden ek ödemeler istenebilir. Bu miktar bilanço açığının ortak kooperatif sayısına bölünmesiyle bulunur.

İFLAS HALİNDE YÜKÜMLÜLÜK:

Madde 22- Birliğin iflası halinde, iflas idaresi ortak kooperatiflerin her birinden payına düşen borcun ödenmesini ister. Tahsil edilemeyen meblağlar diğer ortaklar arasında bölüşülür. Aktif bakiyesi pay cetvellerinin kesin olarak tespiti üzerine geri verilir. Ortak kooperatiflerin birbirine rücu hakları saklıdır. Ortak kooperatiflerin geçici olarak tespit olunan borçlarıyla pay cetveli aleyhine İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre itiraz hakları vardır.

BİRLİĞE YENİ GİREN ORTAKLARIN SORUMLULUĞU:

Madde 23- Birliğin mali durumunu bilerek birliğe yeni ortak olan kooperatif, girişinden önce doğmuş olan birlik borçlarından diğer ortaklar gibi sorumlu olur. Buna aykırı mukavele hükümleri ile ortaklar arasındaki anlaşmalar üçüncü şahıslar için hüküm ifade etmez.

SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ:

Madde 24- Birliğin ticari defterleri ve haberleşme ile ilgili hususların tetkiki, genel kurulun açık bir müsaadesi veya yönetim kurulunun kararı ile mümkündür. İncelenmesine müsaade edilen defter ve vesikalardan öğrenilecek sırlar hariç olmak üzere hiçbir ortak iş sırlarını öğrenmeye yetkili değildir. Her ortak ne surette olursa olsun öğrenmiş olduğu birliğe ait iş sırlarını, sonradan ortaklık hakkını kaybetmiş olsa dahi daima gizli tutmak zorundadır. Bu mecburiyete uymayan ortak meydana gelecek zararlardan birliğe karşı sorumludur

BİRLİĞİN DAĞILMASINDAN SONRA SORUMLULUK :

Madde 25- Birliğin dağılması halinde, dağılmanın ticaret siciline tescilinden başlayarak bir yıl içinde birliğin iflasının açılmasına karar verildiği takdirde ortaklar ek ödemelerle birlikte sorumludurlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BİRLİĞİN HESAPLARI

GELİR-GİDER FARKLARININ DAĞITILMASI:

Madde 26- Birliğin müspet gelir-gider farkı, ortak kooperatiflerin yaptığı %5 yardımlarla gayri safi hasıladan her nevi masraflar, vergi, faiz ve amortisman karşılıkları çıktıktan sonra kalan kısımdır. Bu kısım aşağıdaki nispetler üzerinden bölünür.

- a) %10 Yedek akçe,
- b) %5 Fevkalade yedek akçe,
- c) %5 Kefalet fonu,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

- d) %10 Yatırım ve geliştirme fonu,
- e) % 10 Sosyal hizmetler fonu,
- f) %2 Merkez Birliğine yardım fonu,
- g) %58 Risturn (Ortak kooperatiflere birlikle yaptıkları muamele oranında dağıtılmak üzere) ayrılır.

Müspet gelir-gider farkından, yönetim kurulu başkan ve üyelerine pay ayrılmayacağı gibi, ortaklara sermaye üzerinden kazanç da verilemez. Ayrılan yedek akçeler, birliğin çalışma anında veya dağılmasında ortaklara dağıtılamaz. Birlik münhasıran ortaklarıyla iş yapar.

Bir yıllık çalışma sonucu gelir-gider farkı menfi olduğu takdirde, açık yedek akçelerden ve bunların yeterli olmaması halinde ek ödemelerle veya ortak sermaye payları ile karşılanır. Menfi sonuçlar ortadan kaldırılmadıkça gelir-gider farkı dağıtımı yapılamaz.

YATIRIM ve GELİŞTİRME FONU:

Madde 27- Yatırım ve geliştirme fonu; üretim ve pazarlama konularında yapılacak yatırımlarda kullanılır. Bu fona ortak kooperatiflerde iştirak edebilirler. Ortak olunan merkez birliği, birliğin üretim ve pazarlama konularında yatırım yapıyorsa, genel kurul kararı ile bu fon kısmen veya tamamen merkez birliğine devredilebilir.

MERKEZ BİRLİĞİNE YARDIM FONU:

Madde 28- Bu fona ayrılan miktar merkez birliğine gönderilir. Merkez birliğine ortak olunmadığı takdirde bu meblağ yatırım ve geliştirme fonuna eklenir.

SOSYAL HİZMETLER FONU:

Madde 29- Sosyal hizmetler fonu, 26. maddede belirtilen oranda müspet gelir-gider farkından ayrılacak orandan meydana gelir.

Madde 30- Sosyal Hizmetler fonu, ortakların sosyal ve kültürel ihtiyaçları ile birlik memur ve işçileri için ölüm sigorta veya yardımlaşma maksadıyla kullanılır.

KEFALET FONU:

Madde 31- Kefalet fonu birlik kanalıyla ortaklarına temin edilecek aynı ve nakdi kredilerin rizikolarını karşılamak maksadıyla tesis edilir.

Kefalet fonu aşağıdaki kaynaklardan meydana gelir:

- a) Kamu, gerçek ve tüzel kişilerin yapmış olduğu yardım ve teberrular,
- b) Birliğin müspet gelir-gider farkından ayıracağı %5 kefalet fonu payı,
- c) Yurtiçi ve yurtdışı kooperatif ve üst birlikleri ile diğer kurumlarca yapılacak yardım ve bağışlar.

Birliğin ortak kooperatifler için vereceği kefalet miktarı, ortak kooperatiflerin birliğe ödemiş olduğu aynı ve nakdi sermaye toplamının 20 katını geçemez. Bu miktar ortak kooperatiflerin genel durumlarına uygun olarak birlik genel kurulunca kararlaştırılır ve bir program dahilinde yönetim kurulunca uygulanır.

Birliğin vermiş olduğu kefaletlerden dolayı bir zarar doğmuş ise bu zararın ilgili kooperatifin kaynaklarından karşılanmasına çalışılır. Buna rağmen açık kapatılamaz ise sonradan kooperatiften tahsil edilmek şartı ile kefalet fonu vasıtasıyla kapatma yoluna gidilir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

YEDEK AKÇELERİN KULLANILMASI:

Madde 32- Yedek akçeler ortaklara dağıtılmayıp, bilanço neticesinde ortaya çıkacak menfi fiyat farkının kapatılmasında kullanılır.

YEDEK AKÇELERİN DAĞITILMA DURUMU:

Madde 33- Birliğin dağılmasına karar verildiği takdirde yedek akçelerin, birliğin zararlarının karşılanmasında kullanılan miktardan artan kısmı birliğin bağlı olduğu merkez birliğine devredilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
BİRLİĞİN ORGANLARI

ORGANLAR:

Madde 34- Birliğin organları şunlardır:

- a) Genel kurul,
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Denetçiler.

GENEL KURUL:

Madde 35- Genel Kurul, ortak kooperatiflerin temsilcilerinden teşekkül eden en yetkili karar organıdır. Genel kurul tarihinden en az üç ay evvel birliğe giren kooperatifler genel kurula temsilci gönderebilirler. Ortak kooperatif genel kurullarında, birlik genel kurullarına katılmak üzere en fazla 4 yıllığına olmak üzere aşağıda belirtilen sayılarda temsilci seçilir. Seçilen temsilci sayısı kadar da yedek temsilci seçilir.

Birlik genel kuruluna;

- a) Ortak sayısı 50 (50 dahil) ve daha az olan kooperatifler 2 temsilci,
- b) Ortak sayısı 50 – 100 (Yüz dahil) arasında olan kooperatifler 3 temsilci,
- c) Ortak sayısı 100 -200 (iki yüz dahil) arasında olan kooperatifler 4 temsilci,
- d) Ortak sayısı 200 den fazla olan kooperatifler 5 temsilci ile katılırlar.

Birlik genel kurulunda her temsilcinin bir oy hakkı vardır. Asil temsilcilerin uygun bir mazerete bağlı olarak birlik genel kuruluna katılamaması durumunda ve yönetim kurulunca verilecek oy kullanma izin belgesi karşılığında sırasıyla yedeklere de oy kullanma yetkisi verilir.

GENEL KURULUN DEVREDİLEMİYEN YETKİLERİ:

Madde 36- Genel kurul yetkilerinden aşağıda gösterilenleri devir ve terk edemez.

- a) Anasözleşmeyi değiştirmek,
- b) Yönetim kurulu üyeleri, denetçiler ve gerektiğinde tasfiye kurulunu seçmek,
- c) İşletme hesabıyla bilanço ve gerektiğinde gelir-gider farkının bölüşülmesi hakkında karar almak,
- d) Yönetim kurulu ile denetçiler ve gerektiğinde tasfiye memurlarını ibra veya azletmek,
- e) Kanun veya anasözleşme ile genel kurula tanınmış olan konular hakkında karar vermek,
- f) Gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliğini, yerini ve azami fiyatını, satılacak gayrimenkulün asgari fiyatını belirlemek,
- g) İmalât ve inşaat işlerinin yaptırılma usul ve esaslarını belirlemek,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

GENEL KURULUN GÖREVLERİ:

Madde 37- Genel kurulun görevleri şunlardır:

- a) Bilânço, gelir-gider farkı hesapları ve yıllık çalışma raporları hakkında karar almak ve bu konuda yönetim kuruluna tam yetki vermek,
- b) Yönetim kurulu ve denetçiler ile gereğinde tasfiye kurulu ve ortak kooperatif temsilcileri tarafından yapılan teklifleri incelemek ve yerine getirilmesi uygun görülenlerin iş programına alınmasına ve uygulanmasına karar vermek,
- c) Yönetim kurulu üyelerini ve denetçileri, gerektiğinde hesap tetkik komisyonu ve tasfiye kurulunu seçmek, hizmetini tamamlayan kurulları ibra etmek veya etmemek,
- d) Birlik anasözleşmesinde yapılacak değişiklikleri kararlaştırmak,
- e) Gerektiği takdirde yönetim kurulu ve denetçiler ile tasfiye kurulu üyelerinin işlerine son vermek,
- f) 100. maddede belirtilenler arasındaki uyuşmazlıkları çözümlmek üzere hakem kurulunu seçmek,
- g) Birliğin başka birlikle birleşmesi, ayrılması, birliğin dağılması, sürenin uzatılması hakkında karar vermek,
- h) Amacı ile ilgili kuruluşlara iştirake karar vermek ve katılma paylarını belli etmek,
- ı) Gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliğini, yerini ve azami fiyatını, satılacak gayrimenkulün asgari fiyatını belirlemek,
- j) Ortak kooperatiflerin her türlü ihtiyaçları ile ilgili araç, gereç ve demirbaşlar ile, üretim maddelerinin temini hususunda karar almak ve bu hususlarda yönetim kuruluna yetki vermek,
- k) Ortak kooperatiflere birlik aracılığı ile sağlanan kredilerin ödenme şekli ve miktarını tespit etmek, bu hususta yönetim kuruluna görev vermek,
- l) İmalât ve inşaat işlerinin yaptırılma usul ve esaslarını belirlemek,
- m) Yönetim kurulunun hazırlanmış olduğu iş programı ve yeni bütçeyi onaylamak,
- n) Şubeler, alım ve satım merkezleri açmak için yönetim kuruluna yetki vermek,
- o) Ortak olduğu takdirde, yatırım ve geliştirme fonunun kısmen veya tamamen merkez birliğine devri konusunda karar vermek,
- p) Yönetim kurulu tarafından yapılan ortaklıktan çıkarılan teklifleri hakkında karar vermek,
- r) Merkez birliğine ortak olunmasına ve ortaklıktan çıkılmasına karar vermek ve temsilci seçmek,
- s) Taşınmaz ve taşınır mallar, aylar edinmek, yaptırmak veya gerektiğinde satmak, işletmeleri devralmak, birliğin yaptırımları için gerekli tesislerin yapılmasına yetki vermek,
- t) Yönetim kurulu üyelerine ve denetçilere verilecek aylık ücret, huzur hakkı ile yollukları belirlemek, ayrıca personel kadro ve ücretleriyle yolluklarını tespit etmek,
- u) Kamu kuruluşları ve bankalardan temin edilecek kredi ve yardımlar ile gerçekleştirilecek yatırımların yapılması ve bu konuda ortaklarla birlikte müteselsilen borçlanmaya karar vermek,
- v) Terkini yapılacak canlı ve cansız demirbaşların terkinin hususunda karar alıp bu konuda yönetim kuruluna yetki vermek,

GENEL KURUL TOPLANTILARI:

Madde 38- Genel kurul aşağıdaki şekilde toplanır.

- 1- Kuruluş genel kurulu,
- 2- Olağan genel kurul,
- 3- Olağanüstü genel kurul.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

KURULUŞ GENEL KURUL TOPLANTISI:

Madde 39- Kuruluş genel kurul toplantısı, birliğin tescil ve ilanını müteakip bir ay içinde kurucu ortaklardan birinin daveti üzerine kurucu ortaklar tarafından yapılır.

Toplantı tarihine kadar kaydedilmiş bütün ortaklar toplantıya katılma hakkına sahiptir.

OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI:

Madde 40- Yönetim kurulunun daveti ile her yıl hesap devresinin sona erdiği günü izleyen günden itibaren en geç altı ay içinde yapılır.

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI:

Madde 41- Genel kurulu olağanüstü olarak, yönetim kurulu, denetçiler, ortağı olduğu üst birlik ve tasfiye memurları toplantıya çağırma yetkisine sahiptir.

Ancak, genel kurul yukarıda belirtildiği şekilde toplanamadığı takdirde Tarım ve Orman Bakanlığı genel kurulu toplantıya çağırma yetkisine sahiptir.

Dört ortaktan az olmamak kaydıyla ortak sayısının en az onda birinin isteği üzerine genel kurul toplantıya çağırılır. Toplantı talebinin haklı bir gerekçeye dayanması gerekir.

Yönetim kurulu bu isteği 10 gün içinde yerine getirmediği takdirde toplantı talebinin haklı bir gerekçeye dayandığının Bakanlıkça tespiti halinde istek sahiplerinin müracaatı üzerine veya doğrudan doğruya Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından genel kurul toplantıya çağrılabilir.

Çağrılmadığı takdirde istek sahipleri mahalli mahkemeye başvurarak genel kurul'u bizzat toplantıya çağırma izni alabilir.

ÇAĞRI ŞEKLİ VE GÜNDEM:

Madde 42- Yönetim kurulu o yıla ait ilk genel kurul toplantısının yapılacağı tarihten 15 gün önce toplantı çağrısını yapar. Çağrıda çoğunluğun sağlanamaması halinde ikinci toplantının tarihi de belirlenir. Bu süre en az 15, en çok 30 günü geçemez. Toplantı çağrısını ihtiva eden yazıya gündemi de ekleyerek çağrı ve toplantı günü hariç 15 gün önceden ortak kooperatiflere taahhütlü bir mektupla gönderir veya kooperatif yöneticilerine elden imza karşılığı tebliğ edilir.

Anasözleşmenin değiştirilmesi söz konusu ise yapılacak ilanda değiştirilecek madde numaralarının yazılması ile yetinilir. İlanların bir örneği toplantıdan en az 15 gün evvel Tarım ve Orman Bakanlığı mahalli teşkilatına mülki idare amirliğine gönderilir.

Ayrıca bakanlık temsilcisine ödenmek üzere bakanlıkça tespit edilecek ücret Maliye veznesine yatırılır.

Dörtten az olmamak üzere, ortakların en az 1/10'u tarafından genel kurul toplantısından en az yirmi gün önce yazılı olarak bildirilecek hususların gündeme konulması zorunludur.

Toplantı için bakanlık temsilcisinin atanması Tarım ve Orman Bakanlığından yazılı olarak istenir. Bakanlık temsilcisi toplantıya gelmez ise mahalli idare amirine durum bildirilir. Temsilci yine gelmez ise bir saat sonra toplantıya başlanır. Bu durum bir tutanakla tespit edilir.

Gündemde olmayan hususlar görüşülemez. Ancak birliğe kayıtlı ortakların en az 1/10'u Başkanlık Divanı oluşumundan sonra gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı teklifte bulunmaları halinde, hesap tetkik komisyonunun seçilmesi, bilanço incelemesinin ve ibranın geriye bırakılması, çıkan veya çıkarılan ortaklar hakkında karar alınması genel kurulun yeni bir toplantıya çağrılması ve kanun, anasözleşme ve iyi niyet

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu ileri sürülen yönetim kurulu kararlarının iptali, yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususlar, genel kurul'a katılanların yarısından bir fazlasının kabulü ile gündeme alınır.

TOPLANTIYA BAŞLAMA:

Madde 43- Yoklamayı müteakip toplantı, yönetim kurulu başkanı tarafından açılır. Yönetim kurulu başkanının toplantıda bulunmaması durumunda yönetim kurulu üyeleri veya genel kurulca gösterilecek bir temsilci toplantıyı açar. Genel kurulun yapılabilmesi için, oy verme yetkisine haiz ortakların en az 1/4 ünün temsil edilmiş olması şarttır. İkinci toplantıda temsil edilen kooperatif sayısı 5 den aşağı olamaz. Kooperatiflerin temsil edilebilmesi için de temsilcilerinin en az yarısının toplantıya katılması şarttır.

Toplantıda çoğunluğun bulunduğu anlaşılınca başkanlık divanı seçimine geçilir. Toplantıya katılan kooperatif temsilcilerinin çoğunluğu ile temsilciler ve üst birlikten genel kurula katılanlar arasında toplantıyı yönetecek bir başkan, bir başkan vekili, en az bir kâtip, bir oy ayırmacısı seçilerek başkanlık divanı teşkil edilir ve gündemin görüşülmesine geçilir. Başkanlık divanına, birlik başkanı, yönetim kurul üyeleri, denetçilerden ve birlik personelinden herhangi biri seçilemez.

Toplantının açılıp gündem maddelerinin görüşülmesine başladıktan sonra herhangi bir sebeple toplantının devamına imkân görülmemesi ve divanın çekilmesi halinde, müteakip gündem maddelerini görüşmek üzere yönetim kurulu, Merkez Birliği, Bakanlık veya yetkili mahkemece atanacak yönetici kurul (Kayyum) tarafından yapılacak çağrı üzerine genel kurul yeniden toplanır.

HAZIR BULUNANLAR LİSTESİ:

Madde 44- Genel kurul toplantısına katılan ortak kooperatifler temsilcilerini gösteren "Hazır bulunanlar listesi" düzenlenir. Bu listeye ortak kooperatiflerin ortaklığa kabul tarihleri, birlikteki taahhüt ve ödenmiş sermaye miktarları, temsilcilerin adı, soyadı ve imza haneleri yazılır. Liste toplantıya katılan temsilcilere toplantı başlamadan önce imzalatılır. Ayrıca, listenin bakanlık temsilcisi ve genel kurul başkanı tarafından imzalanması gereklidir.

KARAR NİSABI:

Madde 45- Kararlar hazır bulunan ortak kooperatiflerin temsilcilerinin çoğunluğu ile verilir. Oyların eşitliği durumunda tekrar oylama yapılır. Ancak, merkez birliğine girme veya ayrılma, anasözleşme değişikliği, dağılma, birleşme ve ayrılma konusundaki kararlar için kullanılan oyların 2/3 çoğunluğu ile ortak kooperatiflerin sorumluluklarının ağırlaştırılması veya ek ödeme yükümlülükleri konusunda alınacak kararlar için bütün ortakların 3/4'ünün rızası gereklidir. Genel kurulda verilen kararlar, bulunmayan veya olumlu oy kullanmayan bütün ortaklar içinde geçerlidir.

Ancak, kamu kuruluşlarından kredi alındığı takdirde kredi miktarının arttırılmasından yararlanmak üzere alınacak kararlar çoğunlukla verilir.

BÜTÜN ORTAK KOOPERATİFLERİN HAZIR BULUNMASI:

Madde 46- Birliğin bütün ortakları toplantıda hazır bulunduğu sürece ve bir itiraz olmadığı takdirde genel kurul toplantılarına dair diğer hükümler saklı kalmak şartı ile toplantıya çağrı hakkındaki hükümlere uyulmamış olsa dahi kararlar alınabilir. Bu gibi kararların, ortaklar veya ortakların toplantıda oy birliği ile seçecekleri temsilciler tarafından imzalanması gereklidir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

OYA KATILAMAYACAKLAR:

Madde 47- Birlik işlerinin yürütülmesinde yönetim kurulunca görevlendirilenler yönetim kurulunun ibrasına ait kararlarda oylamaya katılamazlar. Bu hüküm denetçiler hakkında uygulanmaz.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ VE DENETÇİLERİN SEÇİMİ:

Madde 48- Ortak kooperatiflerin temsilcileri arasında gizli oylamayla yapılan yönetim kurulu ve denetçiler seçimlerinde birliğin mührünü taşıyan seçim kâğıtları kullanılır. Bunlar “Hazır bulunanlar listesini” imza eden temsilcilere verilir. Temsilciler oylarını tasnif kurulunun huzurunda seçim sandığına atarlar. Kullanılan oy sayısı temsilci sayısı ile kontrol edilir. Fazla çıktığında, oy pusulaları açılmadan fazlalıklar iptal edilir. Yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler seçiminde bir tek oy sandığı kullanılır. Sandık açılıp oy ayırımı bittikten sonra sonuçlar tutanağa yazılır.

**GENEL KURUL TOPLANTISINA AİT BELGELERİN
RESMİ MAKAMLARA GÖNDERİLMESİ:**

Madde 49- Genel kurul görüşmeleri tutanağa bağlanır. Bakanlık temsilcisi, toplantı başkanı ve kâtipler tarafından imzalanan bu tutanakta ayrıca, toplantıya katılan kooperatif sayıları gösterilir. Yeni seçilip göreve başlayan yönetim kurulu tarafından en geç toplantı gününden itibaren 15 gün içinde gündem, toplantı çağrısı, duyuru, duyuru tutanağı yönetim kurulu ve denetçiler raporu bilânço, gelir-gider cetveli, bakanlık temsilcisi tarafından imzalanmış genel kurul toplantısında hazır bulunanlar listesi ile genel kurul toplantı tutanağının, Merkez Birliğine Yardım Fonu ödeme makbuzunun ve bakanlık temsilcisi raporunun her birinden ikişer örnek olmak üzere hazırlanan belgeler Tarım ve Orman Bakanlığına gönderilmek üzere Bakanlık mahalli teşkilatına verilir. Bu evrakların birer örnekleri aynı zamanda varsa birliğin bağlı bulunduğu merkez birliğine de gönderilir.

KARARLARIN BOZULMASI VE ŞARTLARI:

Madde 50- Kanuna, anasözleşme hükümlerine ve iyi niyet esaslarına aykırı olduğu iddiası ile aşağıda belirtilen kimseler genel kurul kararları aleyhine, toplantıyı takip eden günden başlamak üzere bir ay içinde, birlik merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye başvurabilirler.

1- Toplantıda hazır bulunup ta kararlara katılmayarak karşı görüşlerini tutanağa geçirten, oyunu kullanmasına haksız olarak izin verilmeyen, toplantı çağrısının usulüne uygun yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilân veya tebliğ edilmediğini, genel kurul toplantısına katılmaya yetkili olmayan kimselerin karara katılmış bulduklarını iddia eden ortak kooperatif yetkili temsilcileri,

2- Yönetim kurulu,

3- Kararların yerine getirilmesi yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin şahsi sorumluluklarını gerektirdiğinde bunların her biri.

Ayrıca, bozma davasının açıldığı ve duruşmanın yapılacağı gün, yönetim kurulu tarafından usulen ilan olunur.

Genel kurulda alınan bir kararın mahkeme tarafından bozulması bütün ortaklar için hüküm ifade eder.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

YÖNETİM KURULU:

Madde 51- Yönetim kurulu, kanun ve anasözleşme hükümleri içinde birliğin faaliyetlerini yöneten, birliğin kanuni temsilcisi olan icra organıdır.

ÜYE SAYISI VE ÜYELİK ŞARTLARI:

Madde 52- Yönetim kurulu üyeleri ve yedekler genel kurul toplantısında gizli oyla temsilciler arasından en az üç asıl ve üç yedek olmak üzere genel kurulca belirlenecek sayıda en az bir, en fazla dört yıl için seçilirler. Genel kurulca böyle bir süre tespiti yapılmaması halinde bir yıl süreyle seçilmiş sayılırlar.

Yönetim kurulu asil ve yedek üyeliklerinde aynı kooperatiften en fazla birer temsilci bulunabilir.

Herhangi bir sebeple temsilcilerin kendi kooperatiflerindeki temsilciliklerinin sona ermesi halinde yönetim kurulu üyeliği sona erer, bu şekilde görevi sona eren veya başka bir nedenle boşalan asil üyelerin yerine yedek üyeler sırası ile çağrılır.

Yönetim kurulu üyeliğine seçilebilmek için;

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) Aynı türde başka bir birliğin yönetim kurulu üyesi olmamak,
- c) Türk Ceza Kanunundaki zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, görevi suiistimal, sahtekârlık, hırsızlık, dolandırıcılık, hileli iflas, emniyeti suiistimal ve Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlardan veya 1163 ve 3476 Sayılı Kanunlara göre mahkum olmamak,
- d) Birbirleriyle üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) akraba olmamak,
- e) Aralarında herhangi bir iş ortaklığı bulunmamak,
- f) Hacir altında bulunmamak,
- g) 18 yaşından küçük olmamak,
- h) En az İlköğretim veya İlkokul mezunu olmak şartları aranır.

Üyelik şartları denetçiler tarafından araştırılır. Bu şartları taşımadıkları halde seçilenleri ile sonradan kaybedenlerin görevlerine yönetim kurulunca son verilir.

Haklarında yukarıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber, yönetim kurulunca bu durumdaki üyelerin genel kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

Genel kurulda en çok oy alan ortaklar yönetim kurulu asil ve yedek üyeliğine seçilmiş olurlar. Oylar eşit gelirse kuraya başvurulur. Yönetim kurulundan ayrılan bir üyenin yerine yedek üyelerden, alınan oy sırasına göre biri geçer.

Herhangi bir sebeple, yönetim kurulu toplantı nisabını kaybederse, boşalan yönetim kurulu üyeliklerine denetim kurulu üyeleri tarafından gecikilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağrılır.

YÖNETİM KURULUNUN İŞ BÖLÜMÜ VE ÇALIŞMA ŞEKLİ:

Madde 53- İş bölümü; genel kurulca yapılan seçimi müteakip yönetim kurulu üyeleri arasında gizli oyla yapılır. Aralarından bir başkan ve **en az bir başkan yardımcısı seçilir**. Diğerleri üye sıfatı alırlar. Aynı toplantıda, yönetim kurulunun yapacağı mutata toplantı tarihlerini ve yerini belirler. Bu toplantı da ayrıca, lüzumu halinde yapılması zorunlu olan mutata dışı toplantılara çağrının nasıl ve kimler tarafından yapılacağına dair karar alınır. Yönetim kurulu üyelerinden biri veya birkaçı merkez birliğini temsile yetkili kılınarak, ticaret siciline tescil ettirilir. Murahhas üyelerin seçilmesi halinde bunların seçilmesi ve değiştirilmesi de ticaret siciline tescil ettirilir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Yönetim kurulu toplantılarında üyeler, vekalet veya temsil yoluyla oy veremezler. Yönetim kurulu ayda en az bir defa toplanır. Mazeretsiz olarak birbirini ardına üç defa toplantıya gelmeyen üye istifa etmiş sayılır.

Yönetim kurulu kararları, sahifeleri noterce tasdik edilmiş ‘‘ bir karar defteri’’ ne sıra numarası ve tarihi ile kayıt olunup imzalanır. Alınan karara karşı görüşte olanlar veya çekimsiz kalanlar muhalefet veya çekimsizlik sebeplerini kararın altına yazarak imzalamak zorundadırlar. Bunu yapanlar kararın uygulanması sırasında doğacak zararlardan dolayı diğer üyelerle birlikte sorumlu olmazlar. Kararların muteberliği yazılıp imza edilmiş olmasına bağlıdır.

Yönetim kurulu üyelerine genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı ve yolluk dışında hiçbir ad altında başkaca ödeme yapılamaz.

Yönetim kurulu üyeleri ve merkez birliğini temsile yetkili şahıslar genel kurulun devredemeyeceği yetkilerini kullanamazlar.

Yönetim kurulu üyeleri her zaman üyelikten ayrılabilirler. Ancak, çekilen üyenin iş gördüğü zamana ait sorumluluğu zararın ve sorumluluklarının öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl ve her halde zararı doğuran fiilin vukuu tarihinden itibaren ilgililer aleyhinde tazminat davası açmak hakkı beş yıl geçmekle zaman aşımına uğrar.

Yönetim kurulu üyeleri topluca istifa ettikleri veyahut mevcut yedekleri istifa eden üyelerin yerini dolduramadığı takdirde merkez birliği denetçilerince, olmadığı takdirde Bakanlıkça olağanüstü genel kurul toplantısına çağrılarak yeniden yönetim kurulu üyelerini seçer. Yeni seçilen üyeler göreve başlayıncaya kadar eskileri göreve devam eder. Yönetim kurulundan bir üye istifa edip de yerine geçecek yedek üye yoksa yönetim kurulu birlik temsilcileri arasından birisini yönetim kurulu üyeliğine seçerek yeni üyeyi toplanacak ilk genel kurul’ un onayına sunar.

Görevi son bulan eski yönetim kurulu, yeni yönetim kuruluna seçim gününden başlayarak bir hafta içinde görevini devretmek zorundadır. Eski yönetim kurulu görevi devretmemiş ise devredene kadar genel kurulca karara bağlanmış ödemeler ile önceden plana bağlanmış ödemeler., vergi, resim ve harç ödemeleriyle görevleri sınırlı olup başka iş ve işlem yapamazlar.

YÖNETİM KURULUNUN GÖREVLERİ:

Madde 54- Yönetim Kurulu’nun görevleri şunlardır:

- a) Birlik işlerini ortak kooperatifler menfaatine en uygun şekilde yürütmek,
- b) Defter ve kayıtların mevzuat çerçevesinde, doğru olarak tutulmasını sağlamak,
- c) Birliğin parası, menkul ve gayrimenkul bütün varlıklarını gereği gibi kullanmak, işletmek ve korumak,
- d) İmkânlarla orantılı olarak alım ve satım merkezleri açılmasını genel kurul’a teklif etmek,
- e) Ortak kooperatiflere, durumlarına ve genel kuruldan alınacak kararlara göre bilânço yılı içinde tahsil edilmek üzere avans vermek,
- f) Genel Kurulu olağan veya olağanüstü toplantıya çağırarak,
- g) Genel kurulda kabul edilmiş bütçe ve kadro cetveline uygun olarak atama yapmak,
- h) Kanunlara aykırı olarak alınan genel kurul kararları aleyhine iptal davası açmak,
- ı) Lüzumlu defterlerin tutulmasını sağlamak, genel kurul toplantısından 35 gün önce faaliyet raporu, bilanço, gelir-gider cetvelini ve bütçe teklifini hazırlayıp denetçilere vermek ve genel kurul toplantısından 15 gün önce de ortakların incelemesine sunmak,
- j) Genel kurulca uygulanmasına karar verilen Tarım ve Orman Bakanlığınca desteklenecek yatırım projelerini hazırlatarak Bakanlığın onayından geçirmek,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

- k) Birliğin aczi halinde genel kurulu toplantıya davetle gerekli mercileri keyfiyetten haberdar etmek,
- l) Kanun ve anasözleşmedeki vecibelerini yerine getirmeyen ortaklar hakkında karar alarak durumu genel kurulun onayına sunmak,
- m) Görevlendireceği denetçiler vasıtasıyla ortak kooperatifleri denetlettirmek,
- n) Birliği temsile yetkili şahıslar ile denetçilerin seçim ve azillerini ticaret sicili'ne tescil ve ilân ettirmek,
- o) Kamu kuruluşları, banka ve diğer kuruluşlardan kredi almak,
- p) Eski yönetim kurulu üyeleriyle birlik memurlarının sonradan tespit edilen yolsuzluklarını ilgili mercilere bildirmek,
- r) Birliğin amacına uygun gayrimenkul alımlarında, tapu devri veya tapuya şerh verdirilerek bir satış vaadi sözleşmesi yapmak,
- s) Tanıtma ve ortak kaydetmek amacıyla yapılacak ilân, reklam ve açıklamaları eksik ve gerçeğe aykırı olmayacak şekilde yapmak, bunların yanıltıcı bilgi ve unsurlar taşımamasını sağlamak,
- t) Birliğe ait mal, para ve para hükmündeki kâğıtları ve gizlide olsa bunlarla ilgili defter ve belgeleri istenildiğinde müfettişlere, kooperatif kontrolörlerine ve kredi kuruluşlarının denetim görevlilerine göstermek, saymasına ve incelemesine yardımda bulunmak, istenilen bilgileri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermek ve doğru beyanda bulunmak,
- u) Ortaklar ile ortak olmak için müracaat edenlerin anasözleşmede gösterilen ortaklık şartlarını taşıyıp taşımadıklarını araştırmak,
- v) Ortakları 9. maddede belirtilen haller dışındaki sebeplerle ortaklıktan çıkarmamak,
- y) Denetim amacıyla denetçilerin 62. madde doğrultusunda talebi halinde kooperatife ait her türlü defter ve belgeleri vermek,
- z) Tarım ve Orman Bakanlığınca, yaptırılacak denetim neticesi verilecek talimatlara uymak.

YÖNETİM KURULUNUN SORUMLULUKLARI:

Madde 55- Yönetim kurulu üyeleri, birliğe, ortaklara ve birlik alacaklarına karşı müteselsilen sorumludurlar. Müteselsil mesuliyeti mucip muamelelerden bir kusuru olmadığını ispat eden, özellikle bu muamelelere muhalif rey vermiş olan keyfiyeti müzakere tutanağına yazdırmakla beraber denetçilere yazılı olarak bildirilen veya mazeretine binaen o muamelenin müzakeresinde hazır bulunmayan üye müteselsil mesuliyetten kurtulur.

Görevlerini yapmadıkları anlaşılan yönetim kurulu üyelerini genel kurul her zaman azledebilir ve haklarında takibat kararı verebilir. Her ortağın, sorumluluğu olan yöneticiler aleyhine münferiden dava açma hakkı mahfuzdur. Yönetim kuruluna, aleyhindeki davalar denetçilerce açılır. Yönetim kuruluna seçilenler kendisi veya başkası namına bizzat veya dolaylı olarak birlikle, birlik konusuna giren bir ticari muamele yapamaz. Yönetim kurulu üyelerinden her biri, genel kurulun kararı kendi şahsi mesuliyetini gerektirdiği ahvalde, karar aleyhine iptal davası açabilir. Yönetim kurulu üyeleri ve birlik memurları kasıtları bulunsun veya bulunmasın kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar. Suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden, özellikle kooperatifin para ve malları, bilanço, tutanak, rapor ve başka evrak, defter ve belgeleri üzerinde işledikleri suçlardan dolayı "Devlet Memurları" gibi ceza görürler.

Yönetim kurulu, tescile tabi hususların sicil memurunun talebi üzerine yerine getirilmemesi, tescil ve kayıt için gerçeğe aykırı beyanda bulunması hallerinde cezai bakımdan sorumlu olur.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Kuruluş sırasında kurucu kooperatifler tarafından resmi mercilere verilen birlik anasözleşmesi, nakdi sermayenin bankaya yatırıldığını bildiren banka makbuzu, aynı nevinden sermaye ve birlikçe devralınan işletmeye ait değer biçme raporu gibi vesikaların gerçeğe aykırı düzenlenmesinden birlik kurucu ortakları sorumludur.

Yönetim veya temsile yetkili şahısların birliğe ait görevlerini yürütmeleri esnasında meydana getirdikleri fiillerden doğan zararlardan birlik sorumludur. Yönetim kurulu, Tarım ve Orman Bakanlığının ve bağlı olduğu üst kuruluşların denetim amacıyla görevlendireceği memurların isteyecekleri her türlü malumatı vermek ve onların işlerini kolaylaştırmak mecburiyetindedir.

BİRLİĞİN ACZI HALİNDE YAPILACAK İŞLER:

Madde 56- Birliğin aczi halinde bulunduğunu kabul ettirecek ciddi sebepler mevcut ise, yönetim kurulu, piyasadaki cari fiyatlar esas olmak üzere derhal bir ara bilançosu düzenler.

Son yılın bilançosu veya daha sonra yapılan bir tasfiye bilançosu veyahut yukarıda adı geçen ara bilançosu birlik mevcudunun borçlarını karşılayamayacağı belirtiyorsa, yönetim kurulu Tarım ve Orman Bakanlığına keyfiyeti bildirir ve genel kurulu hemen olağanüstü toplantıya çağırır. Genel kurul mevcut sermaye ile yetinmeye birliğin dağılmasına veya mahkemeye müracaatla birliğin iflasını isteme kararlarından birisini verebilir.

Birliğin son bilançosu varlığının (öz sermaye, yedek akçeler, gelir-gider farkı) yarısı birlik borçlarını karşılamıyorsa durum yönetim kurulunca Tarım ve Orman Bakanlığı ile ilgili mercilere ve mahkemeye bildirilerek genel kurul derhal toplantıya çağırılır. Tarım ve Orman Bakanlığı veya birliğin üst kuruluşlarının (Kooperatifler merkez birliği, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği) yapacağı denetim sonucu birliğin mali durumunun düzeltilmesinin mümkün görülmesi halinde yönetim kurulu veya alacaklılardan birinin isteği üzerine iflasın açılması ertelenebilir. Bu takdirde yönetim kurulu, birliğin durumunu düzeltecek mali tedbirleri alır. Mevcutlar defterinin tutulması, yönetim memuru atanması gibi birlik varlığının korunmasına ve devamına yarayan tedbirler ise mahkemece alınır.

DENETÇİLER:

Madde 57- Denetçiler genel kurul namına birliğin bütün işlem ve hesaplarını inceler.

SEÇİM:

Madde 58- Denetim kurulu üyeleri ve yedekleri genel kurul toplantısında gizli oyla temsilciler arasından 3 asıl ve 3 yedek olmak üzere en az bir, en fazla dört yıl için seçilirler. Genel kurulca böyle bir süre tespiti yapılamaması halinde bir yıl süreyle seçilmiş sayılırlar.

Denetçilerden bir tanesi ortak kooperatif temsilcilerinden olmayabilir. Ortak sayısının, organların teşkili için yeterli olmaması halinde denetçilerin tümü ortaklar dışından olabilir.

Denetçilerin Türk vatandaşı olmaları ve Türk Ceza Kanunundaki zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, görevi suiistimal, sahtekarlık, hırsızlık, dolandırıcılık, hileli iflas, emniyeti suiistimal ve Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlardan veya 1163 ve 3476 Sayılı Kanunlara göre mahkum olmamaları şarttır.

Müddetleri biten denetçilerin tekrar seçilmeleri mümkündür. Birbiriyle ve yönetim kurulu üyeleriyle üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhrî akrabalıkları olanlar denetçiliğe seçilemezler. Görevi biten yönetim kurulu üyeleri genel kurulca ibra edilmedikçe denetçiliğe seçilemezler.

Görev kusurlarından veya suç teşkil eden fiillerinden ötürü yönetim kurulu ve denetçilikten uzaklaştırılanlar denetçiliğe getirilemez.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

DENETÇELERİN GÖREVLERİNE SON VERME:

Madde 59- Genel kurul tarafından denetçilerin görevlerine her zaman son verilebilir.

DENETÇİLERİN SORUMLULUĞU:

Madde 60- Denetçiler, kanun ve anasözleşme ile kendilerine yükletilen görevleri hiç veya gereği gibi yapmamalarından doğan zararlardan dolayı kusursuz olduklarını ispat etmedikçe müteselsilen sorumludurlar.

BİR ÜYELİĞİN AÇILMASI VE ÇEKİLME:

Madde 61- Denetçilerden birinin ölümü, çekilmesi, bir engelden dolayı görevlerini yapamayacak halde bulunması, iflas veya hacir altına alınması gibi bir sebeple görevlerinin sona ermesi ve yüz kızartıcı bir suçtan dolayı, mahkumiyetinin kesinleşmesi halinde diğer denetçiler, genel kurulun ilk toplantısına kadar görev yapmak üzere yerine yedeklerden birini çağırırlar.

Denetçiler her zaman işten çekilebilir. Ancak toptan çekilme halinde genel kurul, yönetim kurulu tarafından derhal toplantıya çağırılır ve yeniden denetçiler ve yedeklerini seçer.

Açılan üyeliğe yedek üye getirilir. Ancak bir üyelik açık kalıp da yerine geçecek üye bulunmazsa genel kurul toplantıya çağırılmadan mevcut denetçiler tarafından bir asıl, bir de yedek üye seçilir. Bu durumda iki üyenin de ortak kooperatif temsilcilerinin dışından uzman elemanlardan gösterilmesi caizdir.

İNCELEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ:

Madde 62- Denetçiler, işletme hesabıyla bilançonun defterlerle uygunluk halinde bulunup bulunmadığını, defterlerin düzenli bir surette tutulup tutulmadığını ve işletmenin neticeleriyle mameleki hakkında uyulması gerekli olan hükümlere göre işlem yapıp yapılmadığını incelemekle yükümlüdürler. Ortakları şahsen sorumlu veya ek ödeme ile yükümlü olan birliklerde denetçiler, ortaklar listesinin usulüne uygun olarak tutulup tutulmadığını da incelemek zorundadırlar.

Yönetim kurulu, bu maksatla denetçilere defterleri ve belgeleri verirler. Denetçilerin istekleri üzerine müfredat defteri ve bu defterin hangi esaslara göre düzenlendiği ve istenilen her konu hakkında bilgi verilir.

Ortaklar gerekli gördükleri hususlarda denetçilerin dikkatini çekmeye ve açıklama yapılmasını istemeye yetkilidirler.

ÇALIŞMA DÜZENİ VE GÖREV:

Madde 63- Denetçiler, yılda en az dört defa toplanarak birliğin işlemlerini ve hesaplarını denetler, malları ve kasayı sayar ve görülen noksanlıkları, düzensizlikleri inceleyerek bunları birer rapora bağlar ve "Denetçiler denetim raporları" dosyasında muhafaza ederler.

Denetçiler, yıllık genel kurul toplantısından 35 gün önce bilançoğu, yönetim kurulunun hazırladığı yıllık çalışma raporu ve bütçeyi inceleyerek gerekli gördüğü işlemleri, hesap ve mevcutları elden geçirir ve kanaatini açık olarak belirterek yıllık rapor meydana getirirler. Denetçiler, raporda, yönetim kurulunun çalışma düzenini ve başarı derecelerini belirtirler.

Denetçilerin görevleri, birliğin iş ve muamelelerini kontrol etmektir. Denetçiler şu görevleri yapmak zorundadırlar.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

- a) Birliğin işlem ve hesaplarının tetkiki sonunda buldukları noksan ve hataların giderilmesi için gerekli tedbirleri almak ve ilgili makam ve organlara haber vermek,
- b) Bilançonun Türk Ticaret Kanununun 74 üncü maddesi esaslarına veya Tarım ve Orman Bakanlığının kabul ettiği örnek bilançoya göre hazırlanıp hazırlanmadığına bakmak,
- c) Yönetim Kurulu üyelerinin üyelik şartlarını taşıyıp taşımadıklarını araştırmak, bu şartları taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin görevlerine son verilmesi için keyfiyeti yönetim kuruluna bildirmek,
- d) Muhtelif sebeplerle yönetim kurulunun toplantı nisabını kaybetmesi halinde boşalan yönetim kurulu üyeliklerine gecikilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağırmak,
- e) Birlik çalışmaları hakkında bilgi almak ve lüzumlu kayıtların intizamla tutulmasını sağlamak amacıyla birliğin defterlerini incelemek,
- f) Üç ayda bir ara denetimi yapmak ve ansızın birlik veznesini denetlemek, inceleme sonuçları olumsuz çıktığı takdirde düzenlenecek raporun birer örneğini yönetim kurulu başkanına vermek,
- g) Bütçe ve bilanço kontrol etmek,
- h) Tasfiye muamelelerine nezaret etmek,
- i) Ortak kooperatifler ve kendileriyle birlik yöneticileri arasındaki anlaşmazlıkla ilgili konuları genel kurul gündemine aldirmek ve gerektiğinde olağanüstü olarak genel kurul toplantıya çağırarak,
- j) Genel kurul toplantılarında hazır bulunmak,
- k) Birlik yönetim kurulu üyelerinin ve memurlarının cezayı gerektiren fiillerini savcılığa bildirmek,
- l) Anasözleşmede ortak kooperatiflerin genel kurul toplantılarına katılmaları için gerekli şartların yerine getirilip, getirilmediğini incelemek,
- m) Yapılacak denetimler sonucunda düzenlenecek rapora göre hukuki sorumluluğu tespit edilen yönetim kurulu ve memurlar hakkında genel kurul kararına istinaden gerekli hukuk davalarını açmak.

Denetçilerin yukarıda yazılı kontrol yetkileri genel kurul kararı ile sınırlandırılmaz. Denetçiler ayrıca birlik zararlarını kapatmak için genel kurula sunulacak teklifleri hazırlayarak toplantı gündemine aldırırlar.

TOPLANTI VE RAPORLAR:

Madde 64- Denetçiler her yıl yazılı bir raporla beraber tekliflerini genel kurula sunmağa mecburdurlar.

Denetçiler, görevleri esnasında işlerin yürütülmesinde gördükleri noksanlıkları, kanun veya anasözleşmeye aykırı hareketleri, bundan sorumlu olanların bağlı buldukları organa ve gerekli hallerde genel kurula haber vermekle yükümlüdürler.

Denetçiler, yönetim ve genel kurul toplantılarına katılırlar. Ancak yönetim kurulunda oy kullanmazlar.

Denetçi raporları üç üye tarafından imzalanır. Rapora katılmayan üyeler kanaatini belirterek imzalamak ve münferit rapor düzenlemek zorundadırlar. Yıllık genel kurul toplantısında “Denetçiler raporu” okunmadan bilanço ve dolayısıyla ibralar konusunda karar alınamaz.

SIR SAKLAMA VE YÜKÜMLÜLÜK:

Madde 65- Denetçiler görevleri sırasında öğrendikleri veya ortak kooperatifler için zarar umulan hususları ortaklarına ve üçüncü şahıslara açıklayamaz.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

HESAP TETKİK KOMİSYONU SEÇİMİ:

Madde 66- Genel kurul bazı konuların incelenmesi için gereği halinde hesap tetkik komisyonu seçebilir.

Mevcut ortakların dörtten az olmamak üzere en az 1/10'u son iki yıl içinde birliğin kuruluşa veya idari işlemlerine dair bir yolsuzluğun olduğunu, kanun yahut anasözleşme hükümlerine önemli bir şekilde karşı hareket edildiğini iddia ettikleri takdirde veya bilançonun gerçekliğini soruşturmak için hesap tetkik komisyonu atanmasını genel kuruldan isteyebilirler. Bu istek kabul edilmediğinde gerekli masrafları peşin ödemek şartı ile mahkemeye başvurma hakkına sahiptirler.

Soruşturma sonuçlarına göre iddia doğru görülmediği takdirde veya denetçilerin vereceği raporda bu talebin haklı sebeplere dayanmadığı anlaşılırsa kötü niyetle hareket ettiği ispat edilen ortaklar birliğin bu yüzden gördüğü zarardan dolayı ortaklaşa sorumludurlar.

BİRLİK MÜDÜRÜ:

Madde 67- Birlik müdürü, ortak kooperatif temsilcileri arasından veya dışardan seçilir. Yönetim kurulu kararı ile belirli bir süre için atanır. Süresi dolunca yeniden atanabilir. Müdür, kendiliğinden müdürlük görevini devredemez ve yerine vekil bırakamaz. Atama ve işten el çekirme durumu yönetim kurulunca tescil ve ilan ettirilir.

Yönetim kurulu ayrı bir müdür atanmasını ön görmezse, yönetim kurulu kendi üyeleri arasından bir veya bir kaçını murahhas üye olarak görevlendirir. Bu durumda murahhas üye müdürün bağlı olduğu hükümlere tabidir.

Müdürlük şartları şunlardır;

- a) Kooperatifçilik bilgilerine sahip olmak,
- b) Siyasi bir partinin üyesi olmamak,
- c) Hukuken memuriyete mani hali bulunmamak,
- d) En az lise mezunu olmak.

Birlik müdürü ve hizmet personelinin ücretleri genel kurulca kabul edilen bir kadro ve yıllık tahmini bütçeye göre kararlaştırılır.

MÜDÜRÜN GÖREVLERİ:

Madde 68- Müdürün görevleri şunlardır;

a) Yönetim Kurulu kararlarını, yıllık çalışma programlarını göz önünde tutarak uygulamak,

b) Birliğin işlerini yürütmek, işlerin uyumunu ve düzenini sağlamak,

c) Yönetim Kurulu toplantılarında oy kullanmamak şartıyla hazır bulunmak,

İDARİ VE TEKNİK PERSONEL:

MADDE 69- Tarım ve Orman Bakanlığından yardım alan birlikler bakanlığın istediği şartlara uygun idari ve teknik personeli atamak mecburiyetindedir.

MÜDÜRÜN YETKİ VE SORUMLULUĞU:

Madde 70- Birlik müdürü, birlik hizmet personelinin amiridir. Denetçiler ve yönetim kurulu üyelerinden başkasına birliğin işleri ile ilgili bilgi veremez. Birlik hizmet personeli müdüre karşı sorumludur. Birlik müdürü kendine verilen görevleri gereği gibi veya hiç yerine getirmese yönetim kuruluna karşı sorumludur.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

İŞTEN ÇIKARILMA:

Madde 71- Yönetim kurulu, genel kuruldan aldığı yetki dahilinde işlerin görülmesiyle görevlendirdiği kimseleri, atadığı müdürü diğer temsilci ve vekilleriyle hizmet personelini her zaman işten çıkarabilir. Çıkarılma işlerinde yönetim kurulu kararı gereklidir. İşten çıkarılan kusursuz kimselerin tazminat isteme hakları saklıdır.

DIŞARIYA KARŞI TEMSİL VE İMZA YETKİSİ:

Madde 72- Yönetim kurulu, resmi dairelerde, mahkemelerde ve üçüncü kişiler nezdinde temsil yetkisini müdüre devredebilir. Ancak, birliği taahhüt altına koyabilecek işlerde müdür, murahhas üye yönetim kurulu başkanı veya üyelerden birinin birlikte imzaları şarttır.

Yönetim kurulu, birliği temsil ve borç altına sokan işler dışında memurlara ikinci derecede imza yetkisi verebilir. İkinci derecede imzaların geçerli olabilmesi için birinci imza ile müşterek olması gereklidir.

Birliği temsile yetkili kılınan kimseler, imzalarını ancak birliğin unvanı altına koymak suretiyle birliği bağlar.

TESCİL:

Madde 73- Yönetim kurulu düzenlenecek ilk toplantıda imza yetkileri hakkında bir sirküler yaparak bunu notere onaylattıktan sonra ticaret siciline tescil ve ilan ettirir.

Bu imza örnekleri Tarım ve Orman Bakanlığı ile birliğin bağlı bulunduğu merkez birliğine ve kredi müesseselerine de gönderilir.

ORTAK KOOPERATİFLERİN DENETİMİ:

Madde 74- Birlik, ortağı olan kooperatifleri, denetim konusunda ehil kişilerden teşkil edilen denetim organınca yılda en az bir defa denetler.

Ayrıca merkez birliğine ortak oluncaya kadar ortak kooperatiflere gerekli eğitim hizmetini de götürür.

ALTINCI BÖLÜM
MERKEZ BİRLİĞİ İLE İLİŞKİLER

MERKEZ BİRLİĞİNE GİRİŞ, BAŞVURMA ŞEKLİ VE İTİRAZ:

Madde 75- Genel kurul kararı ile birlik, birliğin gelişmesi, menfaatlerinin korunması, eğitim ve denetim konusunda hizmet verilmesi ve kooperatifçilik konularında tavsiyeler alınması gibi hizmetlerin yerine getirilmesi için kurulmuş veya kurulacak aynı çalışma konularına sahip merkez birliğine girebilir.

Madde 76- Birlik, merkez birliği kurar veya kurulmuş merkez birliğine girmeye karar verirse taahhüt edilecek sermayesinin miktarı ve ödeme şekli genel kurulca belirlenir. Birlik, birden fazla aynı çalışma konularına sahip merkez birliği kuramaz veya birden fazla merkez birliğine ortak olamaz.

Çalışma konuları ile ilgili olarak merkez birliğinin yapacağı tesislere taahhüdü dışında genel kurulca belirlenecek miktar üzerinden iştirakte bulunabilir.

Madde 77- Birlik, merkez birliğine girmek için, merkez birliğinin ana sözleşme hükümlerini bütün hak ve ödevleri ile kabul ettiğini gösteren bir dilekçe ile merkez birliği yönetim kurulu başkanlığına başvurur. Merkez birliği yönetim kurulunun giriş isteğini kabul

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

etmesi ile birlik merkez birliğine girmiş olur. Giriş isteği on beş gün içinde cevaplandırılmadığı veya ret cevabı verildiği takdirde merkez birliği denetçilerine başvurulur. Merkez birliği denetçileri isteği on beş gün içinde cevaplandırmaz veya ret cevabı verirse birlik merkez birliğinin üyesi bulunduğu Türkiye Milli Kooperatifler birliğine de başvurabilir. Buna rağmen ortaklığa kabul edilmez ise Tarım ve Orman Bakanlığı'na başvurur.

Madde 78- Birlik, merkez birliğine girmekle ortaklarına bu anasözleşmedeki yükümlülüklerden fazlasını yükleyemez.

Madde 79- Merkez Birliği genel kurullarında birliği temsil etmek üzere birlik genel kurulunca ortak kooperatif temsilcileri arasından en fazla beş olmak üzere merkez birliği anasözleşmesinde belirtilen sayıda temsilci seçilir. Temsilcilerin görev süresi en az bir en fazla 4 yıldır. Genel Kurulca böyle bir süre tespiti yapılmaması halinde bir yıldır. Seçilen temsilcilerin her birinin merkez birliği genel kurulunda birliği temsilen bir oy kullanma hakkı vardır. Seçilen temsilciler kadar yedek üye de seçilir. Temsilcilerin uygun bir mazerete bağlı olarak merkez birliği genel kuruluna katılmaması durumunda ve yönetim kurulunca verilecek oy kullanma izin belgesi karşılığında sırasıyla yedeklere de oy kullanma yetkisi verilir.

DENETİM VE EĞİTİM:

Madde 80- Birlik, bağlı bulunduğu üst birlikler tarafından eğitilebilir ve denetlenebilir.

Birlik, üst birliklerince yapılacak denetim ve eğitim hizmetlerine ait giderlere iştirak eder.

YEDİNCİ BÖLÜM
BİRLİKLERİN DAĞILMASI

DAĞILMA SEBEPLERİ:

Madde 81- Birlik aşağıda belirtilen sebeplerden dolayı dağılır.

a) Anasözleşmede belirtilen süre genel kurul kararı ile uzatılmadığı takdirde (bunun için genel kurulda fiilen kullanılan oyların 2/3 çoğunluğu gereklidir.)

b) Genel kurul kararı ile,

c) İflasın açılması ile,

d) Diğer bir birlikte birleşmesi veya devralınması suretiyle (Bunun için genel kurulda fiilen kullanılan oyların 2/3 çoğunluğu gereklidir),

e) Ortak adedinin kurucu ortak adedinden aşağıya düşmesi birlik organlarının kurulamaması, birliğin çalışma konusu dışında veya amme kanunlarına karşı çalışma göstermesi, kanuni tanımı dışına çıkması ve kâr peşinde koşan ticari bir şirket hüviyetine girmesi gibi hallerde Tarım ve Orman Bakanlığının, mahkemeden alacağı kararla,

f) Üç yıl olağan genel kurulunu yapmaması halinde,

g) Amacına ulaşma imkânının bulunmadığının Tarım ve Orman Bakanlığınca tespiti halinde mahkemeden alacağı kararla,

Madde 82- Mahkemece veya genel kurulca tasfiye memurları seçilmediği takdirde tasfiye işlerini yönetim kurulu yapar. Yönetim kurulu tasfiye memurlarını ticaret siciline tescil ve ilan ettirir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Tasfiye kurulu üyelerine atamayı yapan merci tarafından tespit edilecek miktarda ücret ödenir.

TİCARET SİCİLİNE BİLDİRME:

Madde 83- İflasın dışında birliğin dağılması, yönetim kurulu veya denetçilerce ticaret siciline tescil ve en çok birer hafta ara ile üç defa ilan ettirilir. İlan birlik alacaklılarının belgeleri ile beraber bir yıl içinde başvurmaları gereği yazılır. Bu sürenin başlangıcı üçüncü ilan tarihidir.

TASFİYE MAMELEKİNİN PAYLAŞTIRILMASI:

Madde 84- Tasfiye haline giren birliğin bütün borçları ödendikten ve ortak pay bedelleri geri verildikten sonra kalan mallar ortaklar arasında bölüştürülür. Paylaşırma, dağılma anında kayıtlı ortaklar arasında eşit yapılır.

TASFİYE HALİ:

Madde 85- Birliğin diğer birlik ile birleşmesi hali hariç olmak üzere dağılan birlik tasfiye haline girer.

Tasfiye haline giren birlik ortaklarla olan ilişkilerinde dahi tasfiye sonuna kadar tüzel kişiliğini korur ve unvanını (tasfiye halinde) ibaresini eklemek suretiyle kullanmaya devam eder.

Madde 86- Genel kurul kararı ile atanmış olan tasfiye memurları yahut bu görevi yapan yönetim kurulu üyeleri, genel kurul tarafından her zaman azil ve yerlerine yenileri atanabilir.

Ortakların birinin isteği ile de mahkemece haklı sebepler dolayısıyla işlem durdurulur, yürütmeye memur kimseleri azil ve yerlerine yenileri atanabilir. Bunlar kendilerini tescil ve ilan ettirirler.

AKTİFLERİ SATMA YETKİSİ:

Madde 87- Genel kurul aksine karar vermedikçe, tasfiye memurları birliğin aktiflerini pazarlık suretiyle de satabilirler. Aktiflerin toptan satılabilmesi için genel kurulun kararı gereklidir. Bu karar genel kurulun 2/3 çoğunluğu ile alınır.

TASFİYE İŞLERİ

İLK ENVANTER VE BİLANÇO:

Madde 88- Tasfiye memurları görevlerine başlar başlamaz birliğin tasfiyesinin başlangıcındaki hal ve durumunu inceleyerek buna göre envanter defterleri ile bilançosunu düzenler ve genel kurulun onayına sunarlar. Tasfiye halinde genel kurul toplantılarında nisap aranmaz. Kararlar oy çokluğu ile verilir.

Tasfiye memurları, birlik yönetim kurulu ve denetçileri davet eder, birliğin mali durumunu gösteren bir envanter ile bir bilançoğu birlikte düzenler. Bu düzenleme işinde sözü edilen organ üyelerinden çalışmaya katılmayanlar beklemek zorunda değildirler.

Tasfiye memurları, gerek görürse birlik mallarına değer biçmek için eksperlere başvurabilirler. Düzenlenen envanter ile bilanço tasfiye memurlarının huzurunda birlik yönetim kurulu tarafından imzalanır. Envanter bilançonun imzalanmasından sonra tasfiye memurları dağılma halinde bulunan birliğin envanteri yazılı bütün malları ile evrak ve defterlerine el koyarlar.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

ALACAKLILARI DAVET VE KORUMA:

Madde 89- Alacaklı oldukları birlik defterleri ve diğer belgelerden anlaşılan ve ikâmetgahları bilinen şahıslar taahhütlü mektupla, diğer alacaklılar ticaret sicil gazetesinde ilan suretiyle birliğin dağılmasından haberdar edilerek alacaklarını beyana çağrılırlar.

Alacaklı oldukları belli olanlar beyanda bulunamazlarsa alacaklarının tutarı notere verilir. Birliğin henüz vadesi dolmayan borçları ile münazaalı bulunan borçların karşılığı olan para notere verilir.

DEFTERLERİN SAKLANMASI:

Madde 90- Tasfiyenin sonunda evrak ve defterler 10 yıl saklanmak üzere notere verilir.

BİRLİK ÜNVANININ TİCARET SİCİLİNDEN ÇIKARILMASI:

Madde 91- Tasfiyenin sona ermesi üzerine birliğe ait unvanın ticaret sicilinden çıkarılması tasfiye memurları tarafından sicil memurluğundan talep olunur. Bu talep üzerine sicilden çıkarılma durumu tescil ve ilân edilir.

TASFİYE KURULUNUN SORUMLULUĞU:

Madde 92- Tasfiye kurulu üyeleri, tasfiye işlerinin bir an önce bitirilmesinden sorumludur.

Tasfiye kurulu üyelerinin anasözleşmenin 52. maddesinin a ve c fıkrasındaki niteliklere haiz olması şarttır. Bunlar hakkında 1163 Sayılı Kanunun 62 nci madde hükmü uygulanır.

BİRLEŞME SURETİYLE DAĞILMA:

Madde 93- Birlik, bütün pasif ve aktifleri ile diğer bir birlik tarafından devralınmak suretiyle dağıldığı takdirde ticaret sicilinden çıkarma işlemi 1163 Sayılı Kooperatifler kanununun 84 üncü maddesi uyarınca yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
MALİ HÜKÜMLER

USUL:

Madde 94- Birlik muhasebe usulünü bilanço esasına göre kurar ve kanunen tutulması gerekli defterleri tutar ve çalışmalarını iş prensipleri esaslarına uygun olarak düzenler. Tarım ve Orman Bakanlığınca örnek muhasebe ve bilanço kabul edildiği takdirde bunun uygulanması sağlanır.

HESAP YILI:

Madde 95- Hesap yılı Ocak ayının birinci günü başlar. Aralık ayının son gününde biter.

DEFTER TUTMA MÜKELLEFİYETİ:

Madde 96- Birlik, birliğin ekonomik ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini ve her iş yılı içinde elde edilen neticeleri belirlemek amacıyla birliğin nitelik ve öneminin gerektirdiği bütün defterleri (yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, kasa defteri, ortaklık defteri ve karar defteri gibi) tutmaya mecburdur.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

TASDİK ETTİRME VE BEYANNAME VERME MÜKELLEFIYETİ:

Madde 97- 96. maddede belirtilen defterler yönetim kurulunca kullanılmaya başlanılmadan önce birliğin bulunduğu yerin noterine tasdik ettirilir.

Birlik tutmaya mecbur olduğu diğer defterlerle, tutmak istediği defterleri lehine delil olarak kullanabilmek için, her birinin cins ve durumları ile sahife sayılarını gösteren iki nüsha beyannameyi bu defterleri kullanmaya başlamadan önce ticaret sicil memuruna vermeğe mecburdur. Memur, bunlardan birini tasdik ederek birliğe geri verir.

DOKUZUNCU BÖLÜM
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞININ
DİĞER GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 98- Tarım ve Orman Bakanlığı'nın diğer görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Birliğin kuruluş ve organizasyonlarına yardımcı olmak,
- b) Gerektiğinde teknik ve mali yardımda bulunmak,
- c) Muhasebe sisteminin uygulanmasına yardımcı olmak,
- d) Birliğin denetimini yapmak,
- e) Birlik, yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile memurları hakkında görevlerine ilişkin olarak işledikleri suçlardan dolayı açılan kamu davalarına müdahale talebinde bulunabilmek.

ONUNCU BÖLÜM
ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNE ATIF:

Madde 99- Bu anasözleşmede aksine açıklama olmayan hususlarda 3476 ve 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ile bu kanunun 98 inci maddesine atfen 6762 Sayılı Türk Ticaret kanunu genel hükümleri ile anonim şirket hükümleri uygulanır.

UYUŞMAZLIK

Madde 100- Ortaklarla birlik arasında ve ortakların kendi aralarında doğacak uyuşmazlıklar öncelikle birlik genel kuruluna aksettirilir. Genel kurulca halline imkân bulunamayan uyuşmazlıklar Kooperatifler Kanununun 95 inci maddesine göre halledilir. Hakem yolu ile de giderilemeyen uyuşmazlıklar için kazaî mercilere başvurulur. Üçüncü şahıslarla birlik arasında çıkacak uyuşmazlıklar ise kazaî mercilerce çözümlendirilir.

BELİRLENEN BÖLGELERDE BİRLİK BULUNMAMA HALİ:

Madde 101- Tarım ve Orman Bakanlığınca tespit edilen bir bölgede birlik kurmak üzere aynı çalışma konularına sahip yeterli sayıda kooperatifin bulunmaması halinde bu gibi kooperatifler, Bakanlıkça belirlenen en yakın bölgedeki aynı konuda faaliyet gösteren birliğe ortak olabilir.

Ancak, söz konusu bölgede aynı türde birliğin kurulması halinde bu gibi kooperatifler ortak olduğu diğer bölgedeki birlikten ayrılarak kendi bölgesindeki birliğe ortak olmak zorundadır.

BİRDEN FAZLA BİRLİĞE ORTAK OLMAK HALİ:

Madde 102- Birden fazla konuda faaliyet gösteren tarımsal kalkınma kooperatifleri bu faaliyetleriyle ilgili olarak o bölgede kurulmuş birden fazla değişik çalışma konularındaki birliklere ortak olabilir veya bu nitelikteki birlikleri kurabilir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

EVVELCE KURULMUŞ BİRLİKLERE ATIF:

Madde 103- İş bu örnek anasözleşmenin onay tarihinden önce kurulmuş bulunan birlikler, merkez birliği kurmak istedikleri takdirde; Tarım ve Orman Bakanlığınca 3476 Sayılı Kanunla değişik 1163 Sayılı Kanunun 72 nci maddesi doğrultusunda belirlenecek bölgelerde aynı çalışma konularına sahip kooperatiflerin ortağı olabileceği ihtisas birliklerinin kurulması benimsendiğinden, evvelce kurulmuş birlikler bünyesindeki aynı çalışma konularına haiz kooperatiflerin yukarıdaki görüş içerisinde yeni birlikler kurması halinde, kurulacak bu gibi birliklerin ancak kendi aralarında merkez birliği kurabilmeleri mümkün olabilecektir.

YÜRÜRLÜK:

Madde 104- Bu anasözleşmeden evvel hayvancılık konularında çeşitli isimler altında kurulan birliklerle ilgili anasözleşmeler yürürlükten kaldırılmış olup, bu birlikler hazırlanmış bulunan Sınırlı Sorumlu Hayvancılık Kooperatifleri Birliği örnek Anasözleşmesini kullanacaklardır.

Madde 105- Hayvancılık konularında faaliyet gösterip de birlik kurmak isteyen kooperatifler, bu örnek “Sınırlı Sorumlu Hayvancılık Kooperatifleri Birliği” anasözleşmesini kullanacaklardır.

BİRLİĞİN KURUCU ORTAKLARI:

Kurucu kooperatiflerin adı, merkezi, temsile yetkili kişilerin adı soyadı ve imzası, taahhüt edilen ve ödenen sermaye ile yüklenilen ortaklık payı aşağıdadır. Peşin ödenen paraların tutarı..... TL.

S.No	Ortak Kooperatifin Adı	Merkezi	Temsile Yetkilinin Adı ve Soyadı	Alınan Ortaklık Payı	Sermaye		İmza
					Taahhüt	Ödenen	
1-							
2-							
3-							
4-							
5-							
6-							
7-							
8-							
9-							
10-							
11-							
12-							
13-							
14-							
15-							

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü**

GEÇİCİ YÖNETİM KURULU:

Kooperatif birliğinin kuruluş işleminin tescil ve ilan ı ile kuruluş genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere kooperatif temsilcileri arasından seçilen yönetim kuruludur.

- 1- Geçici Başkan :
- 2- Geçici Başkan Yardımcısı :
- 3- Geçici Muhasip Üye :
- 4- Geçici Yönetim Kurulu Üyesi :
- 5- Geçici Yönetim Kurulu Üyesi :

GEÇİCİ DENETİM KURULU

- 1-
- 2-
- 3